

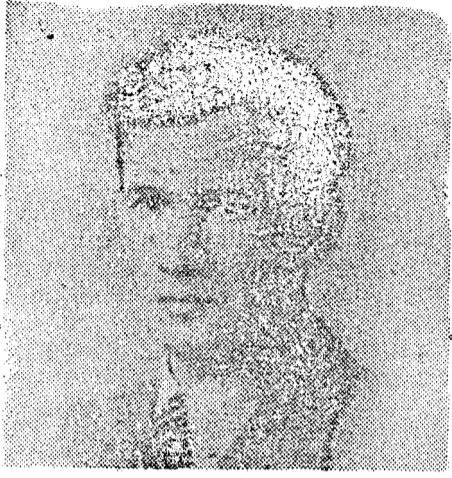
VILÁGOS SÁG

I. ÉVFOLYAM

AZ ERDÉLYI MAGYAR DOLGOZÓK LAPJA

29. SZÁM

Józsa Béla vértanúsága

Ma egy éve furcsa menet kanyarodott fel a házsongárdi temető kapusközdőin. Elöl hat katona vitt egy koporsót, mögöttük a gyászoló család, s oldalt és hátul borkabátos, marcona detektívek. Egy-egy járkelő riadtan nézett utánunk. Józsa Bélát temettük. A kirendelt református pap imát, mormolt, bibliát idézett. Aligha tudta, kit bocsátunk a sirba. Alig földelték el a koporsót, a detektívek hozzám léptek s igazoltattak. Nem lévén jogi értelemben vett családi hozzátartozó, szemét szűrt nekik jelenlétem.

Honnan is sejthették volna ezek a pribékek, hogy Józsa Bélának paragrafusokon innen és túl családtagja egész Kolozsvár minden dolgozója, hozzátartozója egy szenvedő nemzet s minden ember, aki szent lelki közösségben a vértanuval lázadni mert és az elnyomatás boltíveit alatt a béke jelszavait suttogta szerte. Azért valamit sejthettek a detektívek is: amikor bevitték a rendőrségre, egy-egy odalépett hozzám s bizonyítani próbálta, hogy ő ugyan nem nyult Józsa Bélaéhoz, ki tudja, hogyan is történhetett meg a szerencsétlenség? Ők védekeztek, én hallgattam s végül is kihallgatás nélkül eresztették ki a kapun.

Másnap siettem fel Budapestre a szörnyű hírrel: Józsa Bélát, a Békepárt erdélyi harcosát megölték Keresztes Fischer Ferenc belügyminiszter nyomozói... Ismernünk kell az akkor volt Magyarország sajátos belső világát. Ama hirhadt "kállai kettős" korszaka volt ez. A vezető magyar körök régen sejtették már, hogy a németek elvesztik a háborút, de úgy akarták átvészeln az elkövetkezendő válságot, hogy semmiféle kockázatot ne keljen vállalniok s a németek oldalán szerzett területeket is megtarthassák a maguk önző kaszturálna számára. Alkudoztak hát titokban és nyíltan mindenfelé, arra számítva, hogy esetleg az angolszások és a Szovjetunió között támadhat olyan ellentét, amelynek segítségével megkérthetik az eddig szerzett zsákmányt. Ezt a gyermek diplomáciai játékot támasztotta alá egy látszólagos parlamentarizmus és néhány apró, külsőleges eredmény. Míg ezek az urak egyfelől százezer és százezer parasztot és munkást öltöztettek katonamundérba és véreztették el a németek zsoldjában, hogy kielégítsék Hitlert, másfelől az angolszások felé akarták parlamentaris-demokrata látszatot kelteni titkos alkudozásaik érdekében. Ezt a ravasz játékot kereste az ország legintelligensabb népharcosai alakult Békepárt, kérielhetetlenül követelvéni praktikák helyett a háborúból való kilépett — azonnal!

A Békepárt munkásai, parasztjai és

diákjai számára már nem volt pardon. Ugyanaz a kormány, mely egyfelől liberális mázt vont cselekedeteire s tések-lássék módra kacintgatott balfelé, a hadsereggel és a Gestapoval együttműködve kinoztatott, akasztatott, agyonveretett, ha valaki a nép akaratából s a nép érdekében szállott szembe a háborus politikával s mindennemű alkudozással.

Józsa Béla halála nagy felháborodást keltett Budapesten: a vértanúsokan ismerték, hiszen békebarát munkáslevelei — hol teljes nevével, hol írói álnév alatt — egyre-másra jelentek meg a Szabad Szó, a Népszava és a Magyar Nemzet hasábjain. A felháborodás híre ama bizonyos miniszteriális körökben ter-

mészelesen megkezdődött a kézművészet. Egyszeribe senki sem volt felelős, mindenki másra háritotta a gyilkosságot, s végül valami eljárás is indult, amelynek végső eredménye szerint a meggyilkoltat nem is gyilkolták meg... Így az urak, akiknek kellemetlen volt az, hogy az írásból jól ismert Józsa Bélaért, aki már a kisebbségi időkben is nevet szerzett magának az erdélyi magyarság tömegei előtt, széles körben vonták őket felelősségre.

Józsa Béla halálhíre közben elterjedt szerte az országban: ez a hír egyver lett a dolgozók kezében. A Békepárt ezer veszéllyel, hóhérokkal dacolva mindenütt ott dolgozott már a tömegek között. Józsa Béla, aki annyi röpcédulát fogalmazott meg életében, most maga került rá a röp-

cédulákra, hogy hősi halálával harcra buzdítson a hitlerizmus, a Horthy-rendszer háborus politikája, az alparlamentarizmus, az alattomos diplomata-büvéskedések, a magyar nép elnyomása s a másnemzetiségűek üldözése ellen. A vértanu-áldozat nem menthette meg a háboru következményeitől az országot és a népet, de örökre szóló jelet adott arra, hogy a magyar bűnök sötét fellegei mögött ott van a magyar nép szabadságharcának napfénye is. Józsa Béla halála évfordulóján nem fogadhatunk meg kevesebbet, mint a hős harcának bátor folytatását a világszabadságért, kérielhetetlenül leleplezve minden fasiszta manővert és aljas visszaélést a demokrácia népi eszméivel.

Balogh Edgár

Diósgyőr elfoglalásával Magyarország legnagyobb ágyúgyára szovjet kézre került

MOSZKVA, november 21. (Rádió) A szovjet tudósítóiroda jelenti: November 20-án csapataink folytatták támadó előnyomulásukat s ennek során elfoglalták több helységeket, köztük Diósgyőr, Hajócsaba, Egerszalók, Visonta, Domján, Domoszló és Markáz községeket, valamint még több más helységeket és vasútállomást.

Az arcvonal többi szakaszán csak helyi jelentőségű harc folyt.

November 19-én kilőttünk 45 német harcokocsit. Légiharcban vagy a légvédelem tűzével lelőttünk 25 német repülőgépet.

A Vörös Hadsereg közvetlenül Eger és Miskolc előtt áll

Katonai munkatársunk a következőképpen rögzíti a jelenlegi hadihelyzetet: Diósgyőr elfoglalásával Magyarország legnagyobb ágyúgyára került a szovjetcsapatok kezére. Az ott lévő üzemekben ezenkívül gépkocsikat, páncélosokat és más fegyvert is gyártottak, úgyhogy Diósgyőr kiesése érzékeny veszteséget jelent a német hadvezetésnek. A Vörös Hadsereg most már csak 2 kilométerre

van Miskolctól és 4 kilométerre Eger-től. Mindkét város eleste óriási hadászati sikert fog jelenteni, mert ezen át a Bükkhegység és a Mátra hátába lehet jutni és ezáltal a német védelmi rendszert átkarolni. Londoni jelentések szerint a németek 35 gyalog- és 7 gépesített hadosztályra becsülik Malinovszky csapatait. Hogy ezeket mikor vetik harcba, az a jövő kérdése, de az időnek ezekben a

hadműveleteknél fokozott jelentősége van. A balkáni eseményekből ugyanis az világik ki, hogy a németek az eddigénél sokkal gyorsabb ütemben ürítik ki a Balkán-félszigetet, valószínűleg abból a célból, hogy az ottani erőket mind a Dunántúl vessék be. Ennek az egész védelmi rendszernek Budapest a sarkpontja és következtetni lehet arra, hogy ezt úgy fogják védeni, mint Köln, vagy Metz.

Jellemző a német és Szálasi-féle hadijelentések cinizmusára az a hang, amivel az egyes városok elvesztését bejelentik. Jászberény például "füstölő romhalma" lett, Gyöngyösön pedig házról-házra harcoltak. Elképzelhetjük, hogy a lakosság mit szenvedett. Az ilyen banditák részére a legsúlyosabb büntetés is kiságosan enyhe lesz, de ezeknek halálára hálásan gondolunk a Vörös Hadseregre, mely gyors előretörésével az erdélyi városokat megkímélte az ilyen pusztításoktól.

A francia 1. hadsereg elérte a Rajnát és felszabadította Mülhhauset

Metz elesett — Belfort erődváros felett a szövetségesek lobogója long

LONDON, november 21. (Reuter.) A hat szövetséges hadsereg nagy nyugati offenzívája a legutóbbi 48 órában újabb jelentős sikereket hozott. Hollandiától a Jura-hegységig pusztító tüzérségi tűz és szakadatlan légitámadás után az amerikai, brit és francia csapatok lendületesen folytatták előnyomulásukat és megteremtették az előfeltételeket a nagy nyugati német erődvonal lerohanására.

A 9. francia zuárd ezred rohammal foglalta el az átkarolt Belfort erődváros. A francia 1. hadsereg páncélos sapatái felszabadították Mülhhauset, Mülhhauset, majd lendületes előretörés el elértek a Rajnát. Belfort átkarolása után a kiereszakolt réven keresztül a francia csapatok 30 kilométerre törtek előre és a svájci határtól északra lévő Kembs közelébe érkeztek. Most a Bazel melletti német hídfőállásokra zudul a tüzérségi tűz.

A Rajna balpartján francia csapatok állnak. A francia műszaki csapatok már hidat építenek a folyón keresztül.

A 3-ik amerikai hadsereg kötelékei a Páris—Strassburg vasútvonal mentén előnyomulva jelentős tércereségre tettek szerit és Saarburg kapuja előtt állnak. A teljesen körüzárt Metz a szövetségesek felszabadították. Az erődvárosban csak az egyik kaszárnyában van még ellenállás. A város többi részében az amerikaiak megszüntítik a terepet az orlvészektől. A metzi katedrális épységben van. A városban maradt mintegy 60.000 főnyi francia lakosság letépte a németnyelvű jelzőtáblákat és mindenütt kitűzte a szövetségesek lobogóit. Metzben fogságba került Dunkel tábornok, a baden-hessoni SS csapatok parancsnoka.

Nancytól északra Metzre fontos hadászati és közlekedési pontot

szolgáltató pontot a szövetségesek felszabadítottak.

A Ruhr-vidék irányában történő előnyomulás során az amerikai 9-ik hadsereg átkarolta Eschweiler városát Aachen-től keletre. Három oldalról összpontosított támadás indult a helység ellen. Súlyos tüzérségi tűz közepette a németek erős hátrvédet hagyták maguk után visszavonulniak a városból. A német csapatok zöme az Aachen—Köln közötti úton önönlik kelet felé. A szövetséges csapatok szívesen támadják a visszavonulás útját. A würgeni erődtörése után az amerikai-brit csapatok nem egészen hat kilométerre közelítették meg Dürent. Hollandiában a 2. brit hadsereg csak 5 kilométerre van Venlotól. A Maas nyugati partján a németeket nagy terület feladására kényszerítették.

HIREK

Tehetségkutató Zeneóvoda

A zenekonzervatórium épületében megindult az élet. Tanárok és növendékek ünnek tel az eddig elhagyott folyosókon. Egy-egy zongorán elhangzó lutam bizonyítja, hogy a művészet házában járunk.

Az egyik terem ajtaja nyitva, bent apró kis buorok: asztalok, székek, játékok. Mi lehet ez? Erdeklődésemre megtudom, hogy a konzervatórium ajtaját megnyitják az egészen új-nemzedék számára is. 4-6 éves gyermekek részére megindul a „Tehetségkutató Zeneóvoda”. Ellenében a multtal, amikor sajnos, nem annyira a lehetőség, mint inkább a szülők anyagi állapota határozta meg a növendékek számát és minőségét, most végre mindenki taníthatja gyermekét, munkás, tisztviselő egyaránt.

Erdeklődésemre azt is megtudom, hogy a gyermekek itt játékosan ismerkednek meg a zenével-énekekkel, csoportosan és egyenként. A tehetségeket pedig nem hagyják elkallódni, hanem az igazak kiválasztása után művészeket nevelnek belőlük.

A kis székek és asztalok közé már is elképelem a sok drága kis apróságot, a jövő igazi művészeit.

Szeretettel köszöntjük a zenészek szakszervezetének ezt a nemes elgondolását és sok-sok apró igazi tehetséget kívánunk munkájukhoz.

Kőrösy Klára

A Vörös Hadsereg tagjaiból alakult zenekar hangversenye

Ma, szerdán délután 3 órakor a Vörös Hadsereg tagjaiból alakult együttes a Városi Színházban zenedéputánt rendez, melyen háborus dalokat, orosz négdalokat, klasszikus zenét és táncszámokat mutatnak be. Jegyek a színházi pénztárnál kaphatók.

KÖSZÖNETNYILVÁNTÁS. Ezúton köszönjük meg mindenkinek, kik felejtéllel gyermekünk, Böskénk temetésén résztvettek és tájdmunkat részvételükkel enyhíteni igyekeztek. Kovács Gábor és családja. 636

Kolozsvári hetivásárok rendje. Kolozs vármegye főispánja közli, hogy a hetivásárokat hétfőn és csütörtökön tartják meg. Minthogy már elrendelték a munka megkezdését, a főispán felhívja a kereskedőket és őstermelőket, hogy áruikat a piacra hozzák fel.

Dr. PUSKAS GYÖRGY gyermekgyógyász szakorvos rendel d. u. 2-3-ig a Gyermekklinika, Mócok-u. (volt Mussolini-u.) 68 sz.

A Magánorvostudósok és Kereskedelmi Alkalmazottak szakszervezete felhívja az orvosi, fogtechnikai, gyógyszerészeti és magánkórházak munkaadóit, hogy 24-én, pénteken d. e. 9 órakor a Szaktanás helyiségében tartandó munkabér tárgyalásra megbízottait küldjék ki.

ORVOSI HIR Dr. Porsche J. ideggyógyász rendeléseit újra folytatja. Radák-u. 4 szám alatt. 680

Felhívás. Felhívjuk azokat, akik a Jókai-utca 17 szám alatti András János-féle butorüzletben érdekel, e van, hogy esetleges követeléseikkel az üzletben e héten minden déli 12 órától 1 óráig jelentkezhetnek. Szakszervezeti Tanács.

HAZASSAG. Henczes Margitka és Marosi Sándor házasságot kötöttek. Mindenkiün értesítés helyett. 671.

A monostori állami népiskola igazgatósa kéri a beiratkozott tanktelesek szüleit, hogy 1. hó 23-án, csütörtökön délután 3 órakor tartandó szülői értekezleten az iskola irodájában megjelenni sziveskedjenek.

Sztachanovizmus — a munka forradalma

1935 augusztus 30-án éjjel tizenegy órakor a Don-medence egyik bányájában alászállt a tárnába egy vājár, Kiséretében volt két segédmunkás, a tárnafelügyelő és egy újságíró.

Reggel 5 órakor a bányász ismét a szabad levegőn volt. Két segéd-társa támogatásával 102 tonna szenet bányászott ki.

A bányász, aki ezt az óriási teljesítményt elérte, Alexisz Sztachanovnak hívták. Ezzel a 102 tonna szénnel, hogy amerikai kifejezést használjunk, ezzel a rekorddal indult el útjára a Szovjetunió forradalmi új ipari mozgalma, a sztachanovizmus.

Mert rövidesen akadtak versenytársak is. Diakunov bányász ugyanennyi idő alatt 115 tonnát termelt ki, majd Kolcsedanov, 25-öt. Végül ismét Alexisz Sztachanov lépett sorompóba és 175, majd 227 tonna teljesítménnyel valamennyiüket messze tulszárnyalta.

A lapok természetesen

bőségesen foglalkoztak a doni szénbányászok nagyszerű eredményeivel s a Tanácsköztársaság dolgozóin valami páratlan lelkesedés vett erőt. Innen is, onnan is jöttek az újabb pazar munkateljesítményekről szóló hírek. Busigin vasmunkás, Vinogradova szövönő, Romanenko mechanikus, Krivonosz vasuti munkás, Demcsenko Mária kolhoz munkásnő állanak a munka hőseinek élén. Hat hét alatt Sztachanov bányász kezdeményezéséből mindent elsöprő, hatalmas erejű munkásmozgalom lett. Sztalin marsall állapította meg: „A sztachanovista mozgalom nem lépcsőzetesen fejlődött ki, hanem mint valami robbanás, amely széttör egy gátat.”

Többet adhatunk a szovjetállamnak — ez a gondolat ragadja meg a munkásokat s mindenki igyekszik kivennie a részét a több és job munkából. Új és új munkamódszereket találnak ki, műszaki ügyességüket tökéletesítik, egy-egy ötlettel, új fogással javítanak a termelési renden.

Eppen ebben van a sztachanovizmus hatalmas jelentősége. Nem a munkások kizsákmányolását, erejük kiszípolozását, a munkaidő meghosszabbítását jelenti, hanem a jobb módszer, a nagyobb műszaki készség alkalmazását.

Rendkívüli jelentősége

van a sztachanovizmusnak a termelési terület mellett már azért is, mert szinte ugrásszerűen fejleszti a gyártási technikát. Például az ukrainai Makiev-vasöntődében pontosan kétszeresére tudták emelni a Martin-kohók teljesítményét. Eredményeik, újszerű munkamódszereik azóta a Szovjetunió munkásságának közkincsévé váltak és jelentékeny mértékben emelték a termelési teljesítményeket és a béreket.

A sztachanovisták a munka élharcosai. Mozgalmukról Sztalin 1935 november 17-én, a sztachanovisták első kongresszusán így beszélt:

„Ez a mozgalom elsöpri a technikai károl való régi elképzeléseket, elsöpri a régi műszaki elveket, a régi termelési terveket és új technikai fegyvereket, új magasabb munkateljesítményi előírásokat követel. Ennek a mozgalomnak az a feladata, hogy forradalmasítsa az iparunkat. Eppen ezért a sztachanovista mozgalom lényegében mélységesen forradalmi.”

Különösen fontos az, hogy a sztachanovizmust a munkásság teremtette

Férfi-fekérmű készítését

vállalok hozott anyagból.

Hunyadi-tér 17 SZÁM. VEGHME.

meg. Itt nem működött közre a közgazgatási apparátus, nem volt felsőbb sugalmazás. Valóban az egyetlen helyes kifejezés az, amit Sztalin használt: „a sztachanovizmus kirobant”.

Szunnyadó energia,

a szervezett dolgozók hatalmas tömegeinek erőfe zítése, az öntudatos munkásság jobb jövőért való küzdelmek elszánt akarata támadt fel s aligha tévedünk, amikor azt állítjuk, hogy a Szovjetunió diadalmas harcában jelentékeny része volt a sztachanovista szellemnek is.

Mialatt a Vörös Hadsereg halált megvetve küzdött Ukrajna végeláthatatlan sztyeppén a német támadókkal, azalatt messze az Ural hatalmas üzemeiben lázasan dolgozott a munkás. A tűz egy pillanatra sem aludt ki a kohókban s a bányák mélyén zengett a furó, csattogott a csákány. Egyedül így tudta a Szovjetunió meg-

teremteti azt a tökéletesen felszerelt hadsereget, amelyik legyűrhetette a fasiszta támadókat.

A szovjetmunkás ma tudja, hogy minden munkatársa közelebb vezet a fasiszmus megsemmisítéséhez s ebben a szellemben dolgozik. A sztachanovista szellemben dolgozó szovjetipar és mezőgazdaság ma olyan eredményeket ér el, amit a kapitalista termelési rendszerben el sem lehet képzelni. Mi ennek a titka? Egyszerűen az, hogy a szovjetmunkás tisztában van azzal, hogy önmagáért és a társadalomért dolgozik.

Ez a szellem kell bennünket is áthasson és lelkesítsen. Többet és jobban kell dolgoznunk, mint eddig. Meg kell feszítenünk minden erőnket, találcényaknak kell lennünk a segítségben, mert hiszen ma már mi is felsorakoztunk az emberiségnek abba a hatalmas hadseregébe, amely a fasiszmus megdöntéséért küzd.

(n. e.)

Segítsünk a vasutépítőknél!

A Népvédelmi Egyesület kiáltványa Kolozs vármegye munkásaihoz, földműveseihez és polgáraihoz

Kolozsvár város közéletmezése roppant nehézséggel küzd. A legfőbb nehézségeit szállítóeszközök hiánya okozza. Eppen ezért mindnyájan bizakodva tekintünk a megfeszített erővel dolgozó vasuti munkásság felé. A Vörös Hadsereg kitünő mérnökeinek vezetése alatt folyó munkálatok annyira előrehaladtak, hogy a vasut hamarosan megindulhat. Ez a váravárt pillanat azonban késheket. Vasuti munkásságunk hetek óta fizetés nélkül, kellő élelem nélkül, megfelelő meleg ruha és lábbeli nélkül dolgozik, ha nem sietünk rögtön segítségükre, a vasutépítők kidőlnek a munkából.

Mindnyájunk érdeke, hogy ez ne történjék meg. Ha vasuti munkásaink kidőlnek, nekünk sem lesz kenyérünk, a megye falvaiba meg nem juthatnak el a földműveseknek szánt ipari cikkek. Gyáraink nem juthatnak kőszénhez, nyomdáink papirhoz, betegekink gyógyszerhez. A vasuti forgalom megindulásának késlekedése késlelteti a fasiszmus ellen viselt háboru gyors befejezését.

Munkások, polgárok, földművesek! A Népvédelmi Egyesület általános mozgósítást rendel el! Mindenki siessen a vasutépítők segítségére. Ki amit és amennyit tud, de rögtön adjon pénzt, egy marék lisztet, krumplit, hogy a vasut mentén hidegben, fagyban dolgozó vasuti munkásainknak naponta meleg főzoleket vihessünk. Aki vasuti munkásainknak segít, önmagának segít. Ahány nappal korábban indulnak el a vonatok, annyival korábban jutunk kenyérhez, cukorhoz, földműveseink lábbelihez, ekéhez. A Népvédelmi Egyesület általános gyűjtést kezdeményez. Nyiljanak ki a bezárt kapuk, ne legyen ház, család, kereskedés, földész-gazdaság, gyár és műhely vagy iroda, amely a Népvédelmi Egyesület házról-házra járó gyűjtőit elutasítja. Aki ma megtagadja segítségét a vasutépítőktől, az a fasiszmussal cimborál, az szabotálja közéletmezésünket, szabotálja a demokráciát. Mindenki annyit ad, amennyit tud, ha csak két fillérnyivel is, de mindenkinek segíteni kell! A gyűjtés részleteiről a sajtó útján értesítjük a közönséget. Adományainkat máris eljuttathatjuk a Népvédelmi Egyesület irodájába vagy a szervezeti Tanácshoz.

Népvédelmi Egyesület

Válassz egy névtelen levélet

Igert t szelt Szerkesztőség! Kötelességemnek tartom, hogy a „Nem irom alá a nevemet” cím alatt közölt néhány sorra válaszoljak. Mindennekelőtt leszögezem: zsidó származású munkás vagyok, aki a zsidóknak osztályrészül jutott munkaszolgálat minden szakaszát végigcsináltam, családtagjaimat pedig szintén elhurcolta a Gestapo. Felháborodással olvastam, hogy akadt olyan zsidó, aki állítólagos demokrata érzelmei hangoztatása mellett épp a demokrácia ügyében támadta ki a Világosságot, azt a sajtóorganumot, amely az utóbbi ölesztendő után először és egyedül vetette fel a zsidókérdést a maga valóságában.

Nem szükséges külön hangsúlyozni, hogy a Világosság milyen mértékben teljesíti demokrácia kötelességét. Ezt minden szám elolvasásánál megállapíthatja a legrosszabb indulatu bíráló is.

Nem is akarom ezt boncolni. Ez után felül áll.

A névtelen levélíró annak a népnek a fia, amely Eszakerdély felszabadításakor kapta vissza ismét emberi méltóságát, s mégis azok közé tartozik, akik bár legtöbbet kaptak, legkevesebbet adnak, viszont maguk részére a legtöbbet kívánják. Vajjon az ilyen „demokraták”-nak, mint milyen a levélíró is, eszaki munká-

felszabadítását azzal köszönni meg a demokráciának, hogy önkéntes zsidócsapatokat, vagy munkáscsoportokat szervezzen különböző közmunkálatok elvégzésére? Az ilyen „demokraták” azt hiszik, hogy elegendő az, hogy az elmúlt fasiszta rendszer alatt elnyomatásban volt részük, de semmi kötelesség nem háruul rájuk a demokrácia kötelességeiből, az új világ kialakításáért folyó harcból és a munkában való részvételből.

Tagadhatatlan tény, hogy a zsidóság politikai, gazdasági, valamint nemzetiségi elnyomatása miatt minden más népnél inkább a demokrácia felé orientálódik. De tévedés, sőt elvakultság, esetleg éppen népi elfogultság (zsidó sovinizmus) azt állítani, hogy csak a zsidóság demokrácia. Azok, akik a munkások között éltek, tudják azt, hogy a demokrácia iránti vágy milyen mélyen élt a dolgozók soraiban. Bizonyíték erre az, hogy Kolozsváron is, mint minden más városban, a munkaszolgálatosok százaai éppen a demokráciánál megbújva tudták kívánni felszabadulásukat. Erről nem is lehet vitalkozni. A névtelen levélíró a demokráciának a zsidóság soraiban meghuzódó ellensége. Annak a szellemnek képviselője, amelyet a zsidóságnak ki kell irtania soraiból.

FRIEDER JENŐ

Tito szabadságharca biztosítja a Balkán békéjét

Rövid jelentés adta hírül, hogy Tito marsall és Subasics között meg egyezés jött létre. Ennek eredményeképpen az összeült egységes parlament Titót nemzeti hősnék nyilvánította, egyben leszögezték a Jugoszlávia területén élő nemzetek helyzetének alapelveit is, mely e népeknek széleskörű fejlődési lehetőséget biztosít.

Ebből az alkalomból érdemes visszapillantani a közelmúltba, hogy kellő megvilágításban szemlélhessük a nagyfotóságú eseményt. Ha sikerül a rendezést megvalósítani a Balkánon, akkor a kevésbé összekuszált Dunamedencében még egyszerűbb lesz a kérdés megoldása, hiszen a szovjet nemzetiségi politikájának gyakorlati keresztülviteléről van szó.

A múlt

1918 december 1-én megakadt a Szerb-Horvát-Szlovén királyság, mely évszázados törekvést, de mindeddig csak eszméi fogalmát jelentett.

A béketárgyalásokon szellemi apja, Pasic és a horvát Trumbics képviselték. A nehézségek már a megalkulásnál és a határok megvonásánál kezdődtek. Olaszország követelte Dalmáciát és 1922-ben, Rapallóban, Jugoszláviának le kellett mondania Záráról és Fiume környékéről. Törekedett Albánia megszerzésére is, de olasz csapatok ezt megakadályozták. Szalonikit, a déli tengeri kijáratot nem sikerült ugyan megszerezniük, de jelentős bolgár lakosság kerül, Macedóniában fennhatósága alá.

A határok biztosítására azonnal szövetségest keresett, melyet Pangalosz Görögországában és a kisantant államaiban talált meg. Ezzel szemben viszont az olaszok imperialista, a magyarok és bolgárok revizionista és a horvátok önállósodási törekvései működtek.

Sztambulinszkij bolgár miniszterelnök közeledése nem járt eredménnyel és amiatt 1922-ben le is mondott. A fasiszta Olaszország megalakulása után egyelőre erősödni akart és 1924-ben a római konkordátumban belement abba, hogy Albániában a szerbbarát Zogu legyen államfővé, de a mohácsi csata 400 éves fordulóján Jugoszláviához közeledni igyekvő Horthy-nyilatkozat, kellő előkészítés hiányában, hatástalan maradt és így már 1927-ben létrejött a magyar-olasz szövetség, melynek jugoszlávellenes éle volt. Erre az 1928-ban megkötött francia-jugoszláv szerződés volt a felelet.

A horvát különválási törekvések mögött a horvát parasztpárt húzódott. A horvát parasztyezér, Radics, meggyilkolása után a belső nehézségek annyira feltornyosultak, hogy 1929-ben be kellett vezetni a diktatúrát. Ez teremtett ugyan külső nyugalmat, de a kérdéseket nem oldotta meg. A tényleges helyzetet megkísérelte ugyan az athéni és bukaresti Balkán-konferencia lerögzíteni, de gyakorlati kihatása ennek mégsem lett, mert az 1934-es Balkán-szerződést Bulgária és Albánia nem írta alá.

Közbelép a tengely

Lényeges változást az olasz-abezsizin háború hozott. 1935-ben Jugoszlávia csatlakozott a szankciós államokhoz s ennek következtében gazdaságilag nehéz helyzetbe jutott. Amikor pedig létrejön a hírhedt olasz-német tengely, az ország újsa nyugat felé el van vágva. Csak észak-déli irányban mozoghat s ezt a tényt ösztönösen megérzi Magyarország és Jugoszlávia politikai vezetése, amikor megkezdik a kölcsönös közeledést. Ennek eredménye volt a magyar-jugoszláv „örök barátsági és megneemtámadási szerződés”, mely a tengely nyomása alól akart kiutat találni. A törekvés azonban hajótörést szenvedett a háromhatalmi egyezményhez történt csatlakozás folytán, mert a kettő együttes jelenléte éppen úgy kizárta egymást, mint a tűz és víz. Jugoszlávia népe azon-

ban az egyezmény megkötését letartóztatta, Simovics tábornok vezetésével új kormányt alakított és egy nappal a német támadás kezdete előtt a Szovjetunióval megneemtámadási szerződést kötött.

Szabadságharc

1941 április 6-án Németország megtámadja Jugoszláviát, megalakul az új Horvátország Kvaternik tábornok vezetésével, létrejött a fegyverszünet, de a harc nem szűnik meg. Mihajlovics tábornok Hercegovinában, Tito tábornagy pedig Bosznia keleti részén, Uzšice környékén szervezi meg az ellenállást és folytat szabadságharcot a német betolakodók ellen.

Magyarországnak a németek oldalán történt 1941 áprilisi hadbalépése a legnagyobb nemzeti szerencsétlenség és politikai vezetésének végzetes hibája volt. Ezt nem tette jóvá Teleki Pál öngyilkossága sem, mert 4 hónappal azután történt, hogy a két ország örök barátsági szerződést kötött. Ez rontotta meg Magyarország viszonyát Szovjetországgal is, amellyel ebben az időben kísérelték felvenni a gazdasági kapcsolatokat éppen a német nyomás ellensúlyozására.

De amit nem tudott megtenni a régi Magyarország, azt meg fogja valószínűsíteni az új, demokratikus és népi

magyarság. Politikai kapcsolatok csak akkor érnek valamit, ha azok a nép tudatában gyökereznek. A fasiszmus elleni közös harc biztosítja a békés kapcsolatok kiépítésére az alkalmat, a Vörös Hadsereggel együtt bevonult lenini-szitalni elvek, melyek nemcsak a szabadságot, de az életet is jelentik számunkra, megadják az utmutatást, Tito marsall legutóbbi tette pedig megerősíti a hitünket abban, hogy ha az Európa puszkaporos hordójának nevezett Balkánon sikerül a nemzeteket egyéniségük megővésével a közös harcba és az azt követő békés építőmunkába bevonni, akkor a magyarságnak sem kell az újabb Trianontól félni.

Nemzetiségi béke

Mi volt a délkelet-európai háborúk oka? Nemzetiségi és gazdasági elnyomás, nacionalista imperializmus. Ha ezek megszűnnek, akkor a politikai határoknak a jelentősége is elenyésző és beállhat az igazi béke állapota.

Ezt a reményteljes jövőbeni állapotot a Vörös Hadsereg győzelme hozhatja meg egyedül s ennek első megnyilvánulása a Balkánon megkezdett újrendezés.

Homonnay Hugó

Józsa Béla levele egy erdélyi képviselőhöz

1943 október 13-án, negyven nappal vértanúhalála előtt, Józsa Béla levélben válaszolt egy erdélyi képviselő cikkére. A levél másolata most került elő. Jellemző részletet ragadunk ki belőle: a munkásharcos hátor érvélezt azokkal szemben, akik végzetes balsorsba taszították a magyarságot.

Képviselő Úr azt írja, hogy „magyar politika csak magyar talajból fakadhat”, de vajjon magyar talajból fakadt-e a háboruba-lökésünk? Teleki Pál írta valahol, hogy nekünk magyaroknak még székeink sem voltak, amikor már tanácskoztunk. A mi korunkban megtárgyalta-e a talán Magyarország vesztét okozó háboruba való lépésünket, bár legalább a munkásság és parasztság döntő részét magába sem foglaló parlament? Ugy tudom, hogy még a Teleki-kormány sem tudott arról, hogy Hitlerbarát tisztek, Werth Henrikék, megegyeztek a németekkel a német hadseregnek Magyarországon való átengedésére a szövetséges Jugoszlávia ellen. Majd az a Bárdossy taszított még mélyebbre a háboruba, aki annakidején kisebbségi sorsunkban, mint bukaresti követ, kérészakkolta a romániai Magyar Párt paktumát az egy napra rá megbukott fasiszta Goga-kormányval. Emlékszünk még nagyon jól arra, hogy e paktum ellenzőit milyen bánásmódban részesítették akkor mind magyar, mind román hivatalos részről.

S vajjon magyar talajból fakadtak-e a zsalyai, az ujvidéki tömeggyilkosságok? Magyar politika volt-e

ezer és ezer ártatlannak a lemészárlása, a zsidó és román munkaszolgálatosokkal szemben tanúsított embertelen magatartás, a sok, még Hitlert is tullicitáló, fajvédelmi törvény és intézkedés?

Ugy látszik, a magyar talajból sok minden fakadhat. Eppen ez tett minket még fokozottabban gyanakodóbbá az Erdélyi Párt politikájá iránt, amely tulságosan hangsúlyozta az utóbbi időben, hogy sem nem jobboldali, sem nem baloldali, hanem: magyar.

Legégetőbb azt tisztázn, hogy mi a magyar nép igazi érdeke? Ez pedig semmiesetre sem az, amit Antal István Marosvásárhelyen most szónokol, hogy „vessük a történelem serpenyőjébe minden virtusunkat”, mert ez újabb magyar tízezrek halálát jelentené Hitler érdekeiért s számunkra újabb biztos Trianont. Magyar talajból őszintén és természetesen csak a béke vágya fakadhat s ha a békéért folytatott küzdelmünkben akármilyen elnyomóval szembekezdülünk, akkor fakadni fog a harc akarata is a szabadságért, mint történelmünk során annyi sokszor. Ezért aztán nem fog pirt égetni arcunkra a szégyen, mint a mostani kétségelendős „hósi harcaink”-ért.

A Szövetséges Ellenőrző Bizottság felhívása

A Szovjetországnak, az Angol királyságnak, az Amerikai Egyesült Államok és Románia kormánya között létrejött fegyverszüneti szerződés 5. pontjának értelmében azok a szovjet állampolgárok, akiket a németek erőszakkal elhurcoltak Németországba, illetve a németek által megszállt területekre, továbbá azok a szovjet állampolgárok és katonák akik fogságba kerültek, jelentkezzenek összeírásra a Szövetséges Bizottságának kolozsvári képviselőleténél az Egyetem-utca 1. sz. alatt.

Az összeírás napjától kezdve mind-

ezeknek a szovjet állampolgároknak biztosítják az élelmet, lakást és ruházatot.

A Bizottság felhívja az illetékesek figyelmét arra, hogy azokat a személyeket, akik a Szovjetunió és a szövetséges nemzetek állampolgárait az összeírástól visszatarják, felelőségre fogják vonni.

Felelőségre vonják azokat a szovjet állampolgárokat is, akik e-celleg önként nem jelentkeznek az összeírásra.

A Szövetséges Ellenőrző Bizottság megbízásából:

ZINCSIK ERŐS

MI TORTÉNIK A NAGYVILÁGBAN?

Egész Európa politikai életét a hitlerizmus elleni harc és az egyes országok demokratizálási törekvése jellemzi.

Jugoszlávia

Subasics dr., a jugoszláv kormány elnöke hétfőn Moszkvába érkezett. A miniszterelnököt Majszki helyettes külügyi népbiztos fogadta. Subasics dr. a nap folyamán megbeszélést folytatott Molotov külügyi népbiztossal.

Olaszország

A szocialista párt kiáltványt bocsátott ki, amelyben az alkotmányozó nemzeti-gyűlés összehívására már demokratikus beindozásokat követel. Követelik az agrár-reform radikális végrehajtását, azonkívül a monopóliumok szocializálását és a reakciók elűntetését.

Bulgária

Georgieff miniszterelnök nyilatkozott a bolgár-jugoszláv barátságról, mely teljesen megszilárdult. A két nép el van szánva a fasiszmus elleni totális harcra és mindent elkövetnek, hogy meggyerjék a szövetségesek bizalmát.

Lengyelország

Krakkó veszélyeztetettsége miatt Frank miniszter, a lengyel fő kormányzó biztosa, áthelyezte székhelyét.

Norvégia

Olaf norvég rádióvezető fordult a norvég néphez, hogy akadályozza meg a németek pusztításait, akik visszavonulásuk alkalmával — éppen úgy mint más országokban — mindent szétrombolnak és mindenkit kifosztanak.

Svédország

A német határterésekkal kapcsolatban Briger Stolpe svéd haditudósító a sajtón keresztül figyelmezteti a svéd lakosságot, hogy készüljön fel annak megakadályozására, hogy a németek a lakosság ingóráiban kárt tegyenek.

Belgium

A legutóbbi belga kormányválság alkalmával három miniszter vált ki a kormányból. Vasárnap 10 ezer főnyi tömeg követelte a vezetés eltolását a demokrácia felé. A tüntetés a legnagyobb rendben folyt le. Essetleges zavargások elkerülésére a szövetséges csapatok parancsnoka elrendelte, hogy az ellenállási mozgalom tagjai fegyvereiket szolgáltatásuk be. Erre nincs is már szükség, mert Pierre Lot miniszterelnök londoni tárgyalásai nyomán rövidesen angol-szász anyaggal megalakul a belga hadsereg is.

PANASZKÖNYV

Földész-üzenet a Kerekdomb aljáról

Bagosi János cipészmeister írja a kolozsvári Kerekdomb aljáról, ahol igen sok hőstípus földész lakik:

„Amikor a MADOSz, mint legutóbb is, földészgyűlést hív össze, az összehívásról idejében értesítsenek minden földészt. Több külvárosi földészgazda panaszkodott, hogy nemigen kapnak értesítést a szervezési dolgokról, pedig ők is részt szeretnének venni a tömörülésben. Kimaradásukat a földészek dolgából annak tudják be, hogy régi-szemléletű vezetők kerültek az élre s azok kézzelkötve idézik elő ezt az egygellenes jelenséget. En is szívesen segítenék a földészek megszervezésében, mert már résztvettem cttélében. A Szabad Szó pesti parasztság terjesztését csináltam a mi fertályunkban.

Nem szabad szám elől tévesztetni, hogy a falusidőző réteg olyan tömeg, amelyet a legelső helyre kell hogy fel-emeljünk. Ezért kell több figyelmet szentelni a földészgyűlések összehívásánál. Kértem önöket, ha bármikor, bármi módon segítségükre lehetek, parancsoljanak velem, örömmel állok rendelkezésükre.”

Azt izenjük Bagosi János tevértünknek, ne várjon parancsszóra. Lapunk mindig idejében irt a készülő földészgyűlésekről, tudatta a gyűlések helyét is, a MADOSz irodájának címét is többször közöltük, sőt hívtuk is a munkánkban résztvenni akarat. Levélíróink tehát bármelyik nap MADOSz-munkára jelentkezhetik Erdő-utca 7. szám alatt.

Apróhirdetések

Hirdetéseket 8-11 óraközött veszünk fel

Adás-vétel

EGY jókarban lévő női télikabát olcsón eladó. Kossuth Lajos-u. 20, szabóság. 709

FGY jóforgalmu vendéglő betegség miatt eladó. Péterty, Csányi László-ter 3. 193

BENZINT keresek megvételre. Kolozsvár, Madách-u. 41 sz. 695

MÉLY gyermekkosci, békemínőség, eladó. Kötőde, Budai Nagy A. (Honvéd)-u. 6. szám. 606

GYAPJU- vagy bármilyen fonalat veszek. Budai Nagy Antal (Honvéd)-u. 6 sz. Kötőde. 666

ELEGÁNS, impozáns bőrgarnitúra eladó. Ugyanott könyvek. Cim a kiadóban. 689

ASZTALOSSZERSZÁMOK eladók. Madách-utca 11. 658

EGY jókarban lévő rekamier eladó. Csukorgyár-ut eleje, Aranka-utca 1. szám. 672

ELADÓ használt díofurniros ebédlőkredenc. Papp-u. 45. Asztalosműhely. 673

FEKETE, mély gyermekkosci eladó. Ker utca 6 sz. 684

BÉLYEGGYÜTEMÉNYEKET, tömegbelyegyet, régi levélborítékokat bárkinél előnyösebben vásárolunk. Herczegné bélyegkereskedése, Dávid Ferenc-utca 12. szám. 341

EGY szobai vaskályha és egy konyhakemence eladó. Zöldkert-u. 5-7. Gr. 15

JÓKARBAN lévő konyhakályha eladó. Rákóczi-ut 110. 631

EGY jókarban lévő, tiszta seylon eladó. Högyes-utca 10. szám. 663

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

ELADÓ székpróviziták, zománczott konyhaberendezések, díofurniros, kombinált szekrények, ebédlő garnitúrák, asztalok, székek, egy használt fűháló, előszoba garnitúra, 3 szőnyegspanyol, stb. Butoraktár, Teleki Pál-utca 3. (Óvár.) 637

Legujabb

A magyar paraszt legyen ur a saját földjén

— mondja Károlyi Mihály új kiáltványa

LONDON, nov. 21. (Reuter) Károlyi Mihály, a londoni Magyar Tanács elnöke újabb üzenetet intézett a magyar néphez. Emlékeztetett arra, hogy Kápolna, Feldebród, Kerecsend és Domszló határaitban, a 48-as szabadsághősök sírdombjai mellett kezdte meg a földosztást az októberi kormány nevében. Ott verte be a jelzőcölöpöt az első 12 hold fölosztott földön. Most a szövetséges seregek valóra váltják a megkezdett munkába vetett reménykedéseket. „Alljatok fel Dózsa György unokái!” — mondja Károlyi Mihály kiáltványa. — „Szüléssék meg az új Magyarország. A magyar paraszt ne görnyedezzen többé az urak előtt, hanem ő legyen az ur saját földjén, saját hazájában. Már csak egy vágyam van: Benneteket boldognak és szabadnak látni” — fejezte be üzenetét Károlyi Mihály.

Menekülnek a németek a Balkánról

Tirana és Durazzo felszabadult

Az olaszországi arcvonalon a 8. brit hadsereg csapatai a ravennai repülőterétől nyugatra nyomulnak előre. Faenza környékén a németeknek sikerült egy kisebb magaslatot visszafoglalni, de a többi helyen a lengyel csapatok ellentámadásaikat visszavetették.

A Balkánon Tito tábornagy hadijelentése sorozatos sikerekről számol be. Felszabadították a Rigómező központját, Prisetinát. Ettől északra bolgár és jugoszláv csapatok Mitrovicánál nagyobb német erőcsoporthat kerítettek be. Partizán egységek Mankovác és Lopocsevácnál sok német katonát pusztítottak el.

Albániában albán és brit csapatok elfoglalták Tiranát és Durazzo kikötőjét. Jelenleg Alessio adriai kikötő felé haladnak Albánia belsejében. Ettől északkeletre Szkutarinál albán szabadcsapatok bekerítettek egy német köteléket.

A balkáni helyzetre általában jellemző, hogy szervezett német ellenállás nincs és az egyes völgyekben sok német egység marad körülvárva. A német visszavonulás menekülésszerű jellegűt öltött.

Eisenhower üdvözölte az I. francia hadsereget

Eisenhower tábornok rendkívüli sajtóértekezleten a francia csapatok fényes fegyvertényéről szólva, a többi között ezt mondta: „A francia csapatok megérkeztek a Rajnához. Jó munka volt. Boldog vagyok, hogy ez

francia győzelem. Mindig az volt az óhajom, hogy a francia lakosságnak a lehető legnagyobb segítséget nyújtsam országuk felszabadításában. Ehhez Franciaországnak joga volt és Európa számára is ez a legjobb”.

ZSIBÓRA oda- és visszautazókat keresek egy kisebb ügy elintézésére. Megbízást díjazok. Katona Sámuelné, fehérneművarroda Kolozsvár, Szabadság-ter 23 sz. (Volt-Mátyás király-ter.) 664

FUVAROZAST garantáltan vállal a Magyar Fuvarozók régi szállítótársasága. Széchenyi-ter 20. 659

KÁLYHARAKAST, átrakást, javítást, seprést kevés tüzelőre készítek. Molnár Pál, Pata-utca 48. 534

BŐR- és talphulladéküzletemet megnyitoltam. Szappan-u. 2. Kérem a szives pártfogást. Orbán András. 538

MŰVÉSZI fényképeket és igazolványképeket készít a Halmay Foto. Hosszú-u. 48. 595

KERESEK valakit, aki Debrecenből üzenetet hozna. Timár-u. 20, Idsz. 2. 628

EGYETEMI klinikák betegélelmezési osztálya. Trefort-utca 4, tej, burgonya és feleskaposztaszállítókat keres. 624

FELHÍVÁS! A kolozsvári városi Vízművek igazgatója felhívja mindazon régi, nem törvénybe ütköző okok miatt elbocsátott alkalmazottait, kik visszavételükre igényt tartanak, hogy ügyük megvizsgálása céljából azonnal, de legkésőbb 1945. jan. 1-ig jelentkezzenek. 658

FELHÍVOM Pap Jenő és Grímán Gyula alabástromkészítőket, hogy haladéktalanul jelentkezzenek d. u. 2-4 között. Somogyi, Főter 21. 714

FELKÉREM a Lenghel-családot, a Vargha-u. 11. számú ház tulajdonosait, hogy közöljék címüket. Somogyi, Főter 21. 714

Felhívom azokat, akik dr. Weisz Sándortól ingóságokat megőrzésére átvettek vagy Áttila-u. 11 sz alatti lakásából elszállították, hogy jelentkezzenek „Porgesz-testvérek” Széchenyi-terti rövidtáruüzletében, 9-12 óra között. 713

JELENTKEZZEN, akinél a könnyű stráfszekerünk van. „Hargita” szövetkezet, Kossuth Lajos u. ca 44. 711

KOSZTUM, ruha kérését vállalom. Szabadság-ter 14., II. em., ajtó 28. özv. Sváb Andorné. 688

TISZTELETTEL értesítem a kolozsvári és erdélyi fogorvosokat, hogy a VITÁLIUM laboratóriumot újól megnyitottam Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 32. I. em., teljes tisztelettel Koczka János fogműves. 676

ADORJÁN Dezső és János mindennemű kályhás munkát újból vállal Hidelvi-utca 6. 679

MOSONÓMET felhívom, fehérneműmmel azonnal jelentkezétek. Teleky ügyvéd, Szategyház-u. 689

FELKÉREM azokat, akiknek szüleim ingóságokat adtak át megőrzés végett, hozzák el Grün Lajos Kálmán-u. 14 alá. 674

FELKÉREM azokat, akiknek szüleim ingóságokat adtak át megőrzés végett, hozzák el Réger Ottó Bőtrös-u. 15 alá. 674

FELSZÓLITOM mindazon személyeket, akik pincéből, Kalandos-u. 47 sz. alól és a Magyar-u. 48 sz. hordóhitelesítéssel „SZ.V” jelzésű hordóimat, vízmelegítő részütemet jogtalanul elvitték, haladéktalanul juttassák vissza. Ellenkező esetben hatósági segítséget fogom azokat felkutatni. Szász Vince. 697

ELVESZETT 2 kenyérgygy Vinczeffy Róza és Nagy Zoltán névre, a megtalálót kérem adja le Vinczeffy Róza névre Rákóczi-ter 47 alá 682

ELVESZETT egy pénzterca Szakács Ferenc névre szóló iratokkal. Kérem a becsületes megtalálót, adja le Bathfány-utca 9 alá. 710

KÉRJÜK azt az illetőt, aki vasárnap, feleleletti 1-es páholyból egy férfi crnyót